

OMAGIERI
- CONTINUARE DIN ANUL 2006

1. Ion AGÂRBICEANU (1907-1971), fizician român. Profesor universitar la București. Membru corespondent al Academiei Române (1963). Reprezentant al României la International Union of Pure and Applied Physics, European Group for Atomic Spectroscopy și al altor organizații internaționale de fizică. *Omagiu la 100 ani de la naștere.*

- A adus contribuții în spectroscopia de absorbție și de emisie și în fizica atomică (efect Zeeman).
- A condus colectivul de fizicieni care a realizat, în 1962, la Institutul de Fizică Atomică, primul laser românesc cu heliu-neon, cu emisie în infraroșu, al doilea laser de acest fel realizat în lume.

2. Francis William ASTON (1877-1945), fizician experimentator englez. Laureat al Premiului Nobel pentru Chimie (1922). *Omagiu la 130 ani de la naștere.*

- A efectuat cercetări în domeniul gazelor rarefiate, al compușilor organici și al izotopilor naturali.
- A determinat masele atomice ale unor elemente chimice și a descoperit izotopii naturali ai unor elemente cu ajutorul unui spectrograf de masă de construcție proprie.

3. Eugen BĂDĂRĂU (1887-1975), fizician și inginer român. Membru al Academiei Române. Om de știință emerit. Studiul gazelor ionizante a constituit opera sa principală. *Omagiu la 120 ani de la naștere.*

- A fost inițiatorul și organizatorul cercetărilor românești privind descărcările electrice în gaze și fizica plasmei.
- A explicat mecanismul descărcărilor luminescente.

4. Graham Alexandru BELL (1847-1922), fizician american de origine scoțiană. Membru al Academiei Franceze (1873). Membru al Academiei de Științe a SUA (1883). A inventat telefonul (1876). *Omagiu la 160 ani de la naștere.*

- A organizat și finanțat Societatea Națională de Geografie, al cărei președinte a fost între anii 1898 și 1903.
- Unitatea de măsură a nivelului sonor a fost numită, în onoarea sa, **bell (simbol B)**; în acustică este folosit submultiplul zecimal decibel (dB).

5. Florin CIORĂSCU (1914-1977), fizician și inginer român. Profesor la Universitatea din București. Membru corespondent al Academiei Române. *Omagiu la 30 ani de la deces, când a căzut victimă a cutremurului de pământ din 4 aprilie 1977.*

- A efectuat cercetări de radio-electronică, fizică atomică și nucleară și a studiat undele electromagnetice și descărcările electrice de înaltă frecvență.
- A desfășurat lucrări în metrologia radiațiilor ionizante.

6. Marie Sklodowska-CURIE (1867-1934), fizician și chimist francez de origine poloneză. Profesor la Sorbona. Laureată a Premiului Nobel pentru fizică (1903) și pentru chimie (1911). *Omagiu la 140 ani de la naștere.*

- A adus contribuții fundamentale la studiul radioactivității naturale și a descoperit noi elemente radioactive - poloniul (Po) și radiul (Ra).
- Unitatea de radioactivitate a radioizotopilor a primit, în onoarea soților Pierre Curie și Marie Curie, numele de **curie (simbol Ci)**.

7. Michael FARADAY (1791-1867), fizician și chimist englez. Cel mai mare experimentator al secolului al 19-lea. *Omagiu la 140 ani de la deces.*

- A descoperit fenomenul de inducție electromagnetică și legea care îi poartă numele cu privire la inducția electromagnetică (1831).
- Alte contribuții importante în fizică: legile lui Faraday (1833), efectul Faraday (1848).
- Unitatea SI de capacitate electrică a primit, în onoarea sa, numele de **farad (simbol F)**.

8. Karl Friedrich Johan GAUSS (1777-1855), matematician, fizician și astronom german. Profesor la Universitatea din Göttinghen. *Omagiu la 230 ani de la naștere.*

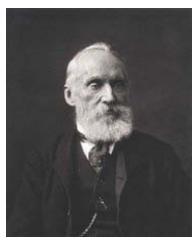
- A realizat lucrări fundamentale în domeniile algebrei, teoriei numerelor, geometriei diferențiale, analizei matematice și studiului planetelor.
- A inventat magnetometrul și telegraful electromagnetic, în colaborare cu W.E. Weber, fizician german (1804-1891) și a utilizat, primul în lume, în 1832, măsurările absolute ale câmpului magnetic terestru și **sistemul absolut de unități milimetru (mm); gram (g) și secundă (s)**.

9. Heinrich HERTZ (1857-1894), fizician german. Cunoscut pentru descoperirea experimentală și studiul proprietăților undelor electromagnetice numite „unde hertziene”. *Omagiu la 150 ani de la naștere.*

- A demonstrat că undele electromagnetice, una din cele mai mari descoperiri din istoria fizicii, au proprietăți similare cu ale luminii, propagarea lor fiind însoțită de producerea acelorași fenomene.
- Unitatea SI de frecvență a primit, în onoarea sa, numele de **hertz (simbol Hz)**.

10. Lord KELVIN (născut William THOMSON), (1824-1907), fizician și matematician englez, de origine irlandeză. Profesor la Universitatea din Glasgow. *Omagiu la 100 ani de la deces.*

- A propus, primul în lume, utilizarea scării de temperatură termodinamică absolute, numită în prezent Scara de temperatură Kelvin și a descoperit efectul termoelectric care îi poartă numele (1856).
- Unitatea SI fundamentală de temperatură termodinamică a primit, în onoarea sa, numele de **kelvin (simbol K)**.

11. Gustav Robert KIRCHHOFF (1824-1887), matematician și fizician german. Cunoscut pentru descoperirea legilor curentului electric în rețelele electrice și a uneia din legile radiației termice de echilibru a corpurilor, care îi poartă numele. *Omagiu la 120 ani de la deces.*

- A definit conceptul de „Corp negru absolut” (1862).
- A pus bazele analizei spectrale, împreună cu chimistul R.W. Bunsen (1811-1899), fiind considerat fondatorul spectroscopiei (1859).

12. Dimitri Ivanovici MENDELEEV (1834-1907), chimist rus. Profesor la Institutul Tehnologic și la Universitatea din Sankt Petersburg. *Omagiu la 100 ani de la deces.*

- A descoperit legea periodicității elementelor chimice și le-a ordonat într-un tabel numit Sistemul periodic al elementelor (1869), corectând, totodată, valorile maselor atomice ale unor elemente.
- A dedus existența elementelor galiu, scandiu, germaniu și a altora necunoscute în acea vreme.

13. Henry MOISSAN (1852-1907), chimist francez. Profesor universitar la Paris. Laureat al Premiului Nobel pentru chimie (1906). Fondator al chimiei temperaturilor ridicate. *Omagiu la 100 ani de la deces.*

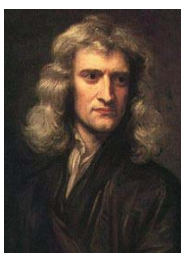
- A pus bazele preparării industriale a acetilenei și fabricării feroaliajelor.
- A construit un cuptor electric (1892) cu ajutorul căruia a obținut în stare pură vanadiu, crom, molibden, wolfram și numeroase carburi, bromuri și siliciuri.

14. Constantin MICULESCU (1863-1937), fizician român. Profesor la Universitatea din București. *Omagiu la 70 ani de la deces.*

- A efectuat, în 1891, determinări exacte ale echivalentului mecanic al caloriei prin metoda circulației apei în calorimetru.
- A determinat indicii de refracție, coeficienții de elasticitate și diametrele interne ale tuburilor subțiri.

15. Isaac NEWTON (1642-1727), fizician, matematician și astronom englez. Membru al Societății Regale din Londra, al cărei președinte a fost din 1703 până la sfârșitul vieții. Unul din cei mai mari savanți pe care i-a avut omenirea. *Omagiu la 280 ani de la deces.*

- Autor al unor descoperiri fundamentale în matematică și fizică, creator al calculului diferențial și al calculului integral.
- A stabilit noțiunile de bază ale mecanicii clasice și a formulat cele trei principii ale dinamicii: principiul inerției, principiul acțiunii forței și principiul egalității forței de acțiune cu forța de reacțiune.
- Unitatea SI de forță a primit, în onoarea sa, numele de **newton (simbol N)**.

16. Hans Christian OERSTED (1777-1851), fizician și chimist danez. pionier în domeniul electromagnetismului. Fondator al Societății Daneze pentru Promovarea Științelor Naturii. *Omagiu la 230 ani de la naștere.*

- A observat prima dată în lume legătura dintre fenomenele electrice și cele magnetice.
- Unitatea de intensitate a câmpului magnetic gaussian a primit, în onoarea sa, numele de **oersted (simbol Oe)**

17. Simion Georg OHM (1787-1854), fizician german. Membru al Societății Regale de Fizică din Londra, care, în 1841, i-a acordat cea mai înaltă distincție - medalia Copley. *Omagiu la 220 ani de la naștere.*

- A studiat experimental trecerea curentului electric prin conductori și, în 1826, a stabilit legea care îi poartă numele.
- Unitatea SI de rezistență electrică este numită, în onoarea sa, **ohm (simbol Ω)**.

18. Max Karl Ernst Ludwig PLANCK (1858-1947), fizician german. Profesor Universitar la Kiel și Berlin. Membru al Academiei de Științe din Berlin (1894). Laureat al Premiului Nobel pentru fizică (1918). *Omagiu la 60 ani de la deces.*

- A pus bazele teoriei cuantelor (1900), ziua de 14 decembrie 1900 în care a făcut publică descoperirea sa privind teoria cuantelor fiind considerată ca dată de naștere a fizicii.
- Descoperirile lui au marcat trecerea de la fizica clasică la fizica cuantică.

19. Evangelista TORRICELLI (1608-1647), fizician și matematician italian. *Omagiu la 360 ani de la deces.*

- A inventat barometrul în 1643 și a dedus legea de scurgere a unui lichid printr-un orificiu, lege care îi poartă numele.
- Presiunea echivalentă a unui milimetru coloană de mercur a fost numită, în onoarea sa, **torr (simbol TORR)**.

20. Alessandro Giuseppe Antonio Anastasio, conte de VOLTA (1745-1827), fizician italian. Profesor la Universitatea din Pavia. *Omagiu la 180 ani de la deces.*

- A inventat pila electrică, prima sursă de curent electric continuu (1800), care îi poartă numele.
- Unitatea SI de potențial electric, diferență de potențial și tensiune electrică este numită, în onoarea sa, **volt (simbol V)**.

21. Robert Jenison, VAN DE GRAAF (1901-1967), fizician american. profesor la Institutul de Tehnologie din Massachusetts. *Omagiu la 40 ani de la deces.*

- A efectuat cercetări de electrostatică, fizică nucleară și fizica acceleratoarelor.
- A construit generatorul electrostatic ce-i poartă numele, care intră în constituția acceleratoarelor direcți cu același nume.

22. Johannes Diderik, WAN DER WAALS (1837 - 1925), fizician olandez. Profesor universitar la Amsterdam. Premiu Nobel pentru fizică (1910). *Omagiu la 170 ani de la naștere.*

- A adus contribuții în fizica moleculară și termodinamică.
- A studiat forțele de atracție dintre moleculele fluidelor, denumite forțe Van der Waals și a modificat în mod corespunzător ecuația de stare a gazelor perfecte obținând ecuația de stare a gazelor perfecte, ecuație care le poate descrie, denumită ecuația Van der Waals.

BIBLIOGRAFIE

- 1 Colecția completă a revistei METROLOGIE de la primul număr, din 1954, până la ultimul număr din 2006
- 2 Science 100 Essential Scientists, Jon Balchin, New York, 2005, 208 p
- 3 Ioan-Ioviț Popescu, Ion Dima, Premiile Nobel pentru fizică (1901 - 1998). Editura Academiei Române, București, 1998, 442 p
- 4 Dorina R. Rusu, Membrii Academiei Române (1866 - 2003). Ediția III-a revizuită și adăugită, cu un cuvânt înainte de academician Eugen Simion, Președintele Academiei Române, 2003, 1152 p
- 5 Fănel Iacobescu, Nicolae Ilioiu, Istoria Metrologiei în România de la începuturi până în 1944, Editura Academiei Române, 2003, 291 p
- 6 Institutul Național Român pentru Studiul Amenajării și Folosirii Surselor de Energie, PERSONALITĂȚI DIN ENERGETICA ROMÂNEASCĂ, coordonator al lucrării COSTIN RUCĂREANU, București 2003, 221 p
- 7 Personalități ale științei. Mic dicționar. Editura Științifică și Tehnică, București 1977, 312 p
- 8 Nicolae Chiorcea, Fizicieni și inventatori celebri (Dicționar de biografii). Editura Științifică și tehnică SA, București 2001, 377 p

Gheorghe P. ISPĂȘOIU